

Peuters & politiek

PAPA'S EN MAMA'S IN DE KAMER

Je zou het bijna niet geloven, maar ook in de Tweede Kamer wordt gekolfd, zoomen ze met een kind op schoot of bellen ze in tijdens het groentehapje. Vier Kamerleden én een politiek verslaggever over hoe ze werk in de politiek combineren met een jong gezin.

TEKST NEELTJE HUIRNE PRODUCTIE COLORENCO STYLING PAULA SCHOUTEN FOTOGRAFIE KIM KRIJNEN MET DANK AAN ORANGEMAYONNAISE.COM

‘Nu weet ik: ouders moeten een uitgebreider verlot krijgen’

Sinds Peter Kwint (36, Kamerlid voor de SP), vader werd van Féline (2,5), zijn de aandachtsgebieden onderwijs en kinderopvang nog meer voor hem gaan leven. Maar hoe hard er ook gewerkt moet worden, dansen bij het koffiezetapparaat gaat altijd voor.

‘Een tijdje geleden was ik op werkbezoek op een basisschool in Amsterdam-Noord. De directeur vertelde dat de meeste vierjarigen die er begonnen een woordenschat hebben van tweehonderdvijftig tot vijfhonderd woorden. Nu ik Féline heb, die dag in dag uit babbelt en die op haar tweede al meer woorden kent dan vijfhonderd, worden dat soort cijfers een stuk concreter. Dat komt mijn werk ten goede. Doordat ik nu zelf vader ben, zie ik nog duidelijker welke impact omgeving en opvoeding op een kind kunnen hebben. Ik heb weleens Kamervragen gesteld toen Félines kinderopvang werd overgenomen door een particuliere investeerder. Niet omdat zij daar zat, maar omdat ik vind dat kinderen geen verdienmodel zijn. Toch heb ik me toen wel even afgevraagd of de leidsters daarna nog wel lief tegen haar zouden zijn, haha.

AGENDA-DISCIPLINE Kinderen krijgen leek me leuk. Ooit. Maar wanneer is dat dan, hè? Als we het minder druk hebben, dachten we een tijdje. Maar als Kamerlid heb je het nooit minder druk en ik wilde dat graag nog een tijdje blijven. Ook mijn vrouw Ilse, die vijftien opvanglocaties voor alleenstaande moeders leidt, zag haar werk niet rustiger worden. Dus besloten we ervoor te gaan, met de afspraak dat we gedisciplineerder met onze agenda’s zouden omgaan zodra de baby er was. In de praktijk betekent dat dat kind en werk op één staan, in die volgorde, en dat we alle andere dingen in het leven, zoals vrienden zien of naar een concert gaan, minder doen en zo veel mogelijk eerlijk verdelen. Dat lukt aardig. Als er iets met Féline is, wordt Ilse als eerste gebeld door de opvang, hebben we afgesproken. Want zij werkt in Amsterdam, waar we ook wonen. Maar ik ben inmiddels ook al twee keer op een vergaderdag naar huis gesjeesd vanwege hoge koorts. Als er geen hoofdelijke stemmingen zijn kan dat, anders is het helaas Ilses pakkie-an.

GRATIS KINDEROPVANG En het is zeker niet dat ik er nooit ben: ik breng Féline naar de opvang en ben altijd thuis op maandag. Dan wissel ik werk af met duplo, zeg maar. En ik laat alles vallen als er gedanst moet worden bij het koffiezetapparaat. Ze vindt dat ding eng, maar als we samen dansen terwijl-ie herrie maakt, gaat het goed. Dus dansen we heel wat af. Féline merkt wel dat ik vaak ’s avonds werk. Ik mocht haar een tijdje niet meer voorlezen als ik wel thuis was, dat kon mama beter. Die brengt haar meestal naar bed. Gelukkig speuren we inmiddels voor het slapen weer samen in een zoekboek. Ilse heeft een dag per week ouderschapsverlof, maar voor Kamerleden bestaat zo iets niet. Na Félines geboorte was het gelukkig reces, zodat ik een paar weken thuis kon blijven. Sinds de kraamperiode weet ik één ding: ouders moeten een uitgebreider verlof krijgen. Ik ben een groot voorstander van een jaar vrijaf voor vaders én moeders, onderling te verdelen. En gratis kinderopvang. Om nog een aantal thema’s te noemen waarop Félines komst van invloed is geweest.’ →

‘Dan zet ik de iPad op de eettafel en schuiven, de ministers aan’

Sinds de geboorte van dochter Lievine (bijna 2), pendelen Kamerlid Stieneke van der Graaf (36, ChristenUnie) en haar man Harmen heen en weer tussen hun thuisstad Groningen en Den Haag. De eerste maanden met koffers vol babyspullen, nu pakken ze héél efficiënt in.

“Toen ik zwanger was, zijn we bewust gaan nadenken over wat we echt belangrijk vinden. Mijn werk is bijzonder, ik vind het een voorrecht dat ik volksvertegenwoordiger mag zijn. Ik kan echt verschil maken in de levens van mensen. Maar samenzijn met ons gezin was voor ons ook belangrijk. We zijn dankbaar voor Lievines komst en wilden graag dat zij ons allebei zo veel mogelijk om zich heen heeft. Daarom zijn we gaan zoeken hoe we deze wens konden combineren met het Kamerlidmaatschap. We besloten op dinsdag, woensdag en donderdag, de Kamerdagen, samen in Den Haag te zijn, om Lievine een stabiele en rustige basis te kunnen bieden. Op maandagavond stappen we met z’n drietjes in een volle auto en rijden naar Den Haag, waar we een fijne plek hebben om te verblijven. Op donderdag, na het laatste debat, gaan we terug naar huis, naar Groningen. Wat we allemaal niet hebben meegesleept in het begin! Nu Lievine ouder is en we meer ervaring hebben, reizen we een stuk lichter. Tot voor kort lag ze altijd te slapen tijdens de rit, maar tegenwoordig kletst ze honderduit. Dat is vaak gezellig, behalve als ik moet videobellen – het werk gaat gewoon door, terwijl Harmen rijdt.

MINISTER AAN TAFEL Achterstevoren zitten voor een speen of banaan, met een stapel dossiers op schoot én dan ook nog vergaderen via een scherm is een wat lastige combi. Maar het is wat het is en ik ervaar daar bij mijn collega’s ongelofelijk veel begrip voor. Door corona werk ik meer thuis en Lievine zit dan regelmatig op schoot tijdens een videomeeting. Dat vindt ze prachtig en het levert alleen maar lachende gezichten op. Het komt weleens voor dat ik onder etenstijd een spoedvergadering heb, waarbij ook ministers aanschuiven. Dan zet ik rustig de iPad op tafel en geef Lievine al vergaderend haar eten. Het gaat dan gewoon even zoals het gaat en dat wordt geaccepteerd, heel fijn.

DRUK, MAAR HET KAN Harmen heeft voor drie dagen een baan gevonden in de buurt van Den Haag. Daarnaast zorgt hij voor Lievine als ik tot ’s avonds laat moet vergaderen. Ik vind het bijzonder dat hij dat allemaal doet. Mijn werk heeft veel invloed op zijn leven en mijn agenda gaat meestal voor. Dat vraagt veel van hem en dat vind ik soms best lastig. Maar ik weet dat ik hierin niet de enige ben, ik ervaar veel support van vrouwelijke collega’s. Veel van hen zijn ook moeder en ze hebben me altijd op het hart gedrukt: “Het is druk, Kamerlid en moeder zijn, maar het kan. Het kan echt.” En dat ervaar ik ook zo. Het is uitdagend, maar omdat we doordeweeks samen zijn, lukt het. We vragen onszelf elke paar maanden af of we nog op de goede weg zijn. Het geluk van Lievine staat daarbij voorop, en met haar gaat het hartstikke goed. En met ons ook, dus ik heb me opnieuw verkiesbaar gesteld voor de Tweede Kamerverkiezingen. Op naar nog een termijn! →

‘Ik was zo trots: ik liet hem zelfs aan Mark Rutte zien’

Marleen de Rooy (34) is politiek tv-verslaggever voor de NOS en zit daarom vier dagen per week tot na het achtuurjournaal op de redactie. Dat ze daardoor altijd het bad- en bedritueel van zoon Louis (1) mist, gaat haar niet in de koude kleren zitten.

‘Mijn vriend Reinout snapt niet waar ik zo moeilijk over doe: Louis eten geven, hem badderen en in bed leggen is elke dag hetzelfde en heus niet zo spectaculair. Daar mis ik echt niks aan, vindt hij, het is altijd gekkenhuis. Dat weet ik ook wel en ik heb alle ochtenden met Louis, maar ik mis hem ’s avonds gewoon zo. Ondanks dat ik de leukste baan ever heb. Politiek raakt alles en iedereen en ik mag er met mijn neus bovenop staan en erover vertellen. Ik haal daar ontzettend veel energie uit en heb, heel cliché, van mijn hobby mijn beroep gemaakt. Ik zou ook echt geen andere baan willen. Maar aan dat gemis doe ik niks. Dat staat los van alles.

HUILEND IN DE AUTO Toen ik terug was in de Kamer na mijn zwangerschapsverlof kon ik de komst van Louis wel van de daken schreeuwen. Ik was zo trots! Aan elke politicus die ook maar een beetje geïnteresseerd was, liet ik een foto van hem zien, haha. Ook aan premier Mark Rutte en Theo Hiddema van Forum voor Democratie. Wopke Hoekstra, lijsttrekker van het CDA, heb ik zelfs verteld dat ik de eerste weken ’s ochtends weleens huilend in de auto zat naar Den Haag. Tot laat werken, slechte nachten en overdag ook nog moeten kolven, ik vond dat in het begin pittig. Hoekstra begreep dat volkomen, als vader van jonge kinderen. Hij heeft me nog regelmatig gevraagd hoe mijn autoritje was geweest.

DOORGAAN Als tv-verslaggever kun je nooit zomaar weg als je dienst hebt, want er kan elk moment nieuws komen. Maar op een ochtend, ik was net live in één van de ochtendjournaals geweest, ging mijn telefoon. De kinderopvang, Louis had een gat in zijn hoofd en ze konden Reinout niet bereiken. Ik ben als een gek naar Amsterdam geracet, waar iemand van de opvang hem naar het ziekenhuis had gebracht. Reinout was er inmiddels ook, zodat ik twee uur later, met een schoon jasje, want het vorige zat vol bloed, gewoon weer een verhaal zat te monteren. *The show must go on.* Dit bestaan staat of valt eigenlijk met een goede gezamenlijke agenda, maar die hebben wij niet. We appen veel en op zondag nemen we de week door, maar verder loopt het zoals het loopt, daarin zijn we heel relaxed. Reinout is twee dagen per maand minder gaan werken en werkt dus eigenlijk ook nog best veel. Maar met drie dagen crèche en een dag opa en oma redden we het prima. Ik heb ook niet de indruk dat Louis eronder lijdt dat ik hem niet naar bed breng en veel werk. De enige die dat doet, ben ik zelf. Ik schaam me soms zelfs tegenover andere moeders, die wel veel thuis zijn, echt stom. Ik heb nog nooit kritiek gehad van iemand, maar bekritiseer mezelf constant. Ben ik een slechte moeder omdat ik óók een coole baan wil? Van die vraag kan ik soms echt wakker liggen.’ →

‘Ze schorste het debat omdat ik nog zat te kolven’

Femke Merel van Kooten (37) is onafhankelijk Kamerlid en moeder van Olivier (2). Ook is ze bonusmoeder van Elizabeth (12) en Samuel (9). Met haar nieuwe partij Splinter doet ze mee aan de Tweede Kamerverkiezingen. Om dat mogelijk te maken, zegde echtgenoot Frank zijn baan op.

‘Zonder Frank had ik mijn periode als onafhankelijk Kamerlid en jonge moeder niet gered. Olivier was acht weken toen ik weer moest werken. Voor Kamerleden bestaat er geen officieel zwangerschapsverlof. Je krijgt zestien weken tijdelijk ontslag, maar als je kind later wordt geboren dan gepland, zoals Olivier, moet je gewoon komen als je tijd erop zit. Of je moet weer vier maanden vrijaf nemen, zodat iemand anders tijdelijk jouw zetel kan innemen. Maar dat wilde ik niet en dus zat er niks anders op dan weer aan de slag te gaan. Frank had zijn baan als inkoper al opgezegd om mij te kunnen steunen in mijn politieke werk en is toen fulltime voor Olivier gaan zorgen. Dat gaf een gerust gevoel. Maar liever was ik zelf nog een paar weken thuisgebleven.

HET GOEDE KOLFMOMENT In die tijd zat ik nog bij de Partij voor de Dieren en had ik een eigen kamer, waar ik ongezien kon kolven. Heel fijn. Later, toen ik onafhankelijk Kamerlid werd, moest ik naar de gezamenlijke kolfkamer, aan de andere kant van het gebouw. Dat was even doorbijten met mijn bekkeninstabiliteit. Soms moest ik hard lopen, want Kamer- of commissievergaderingen worden niet opgeschort voor kolvende vrouwen. Ik moest ook altijd goed kijken wanneer er een moment tussendoor was om even te gaan zitten, want debatten kunnen uren duren. Als er een stemming aan zat te komen – je weet nooit precies wanneer die beginnen – durfde ik de zaal niet uit om te kolven, want stel je voor dat ik de stemming zou missen en het net om één stem zou draaien? Eén keer heeft Kamervoorzitter Khadija Arib een debat langer geschorst, omdat ze wist dat ik nog zat te kolven. Zij houdt, binnen alle mogelijkheden, wél rekening met jonge ouders.

DOORWERKEN TOT LAAT Sinds Olivier zeven maanden is, gaat hij twee dagen per week naar de Kleine Kamer, de crèche voor kinderen van ambtenaren en Kamerleden hier in het Kamergebouw. Die dagen werkt Frank voor mijn fractie. Het is fijn dat Olivier zo dichtbij is, als baby kon ik hem zelfs gaan voeden. Tegelijkertijd vond ik die momenten ook zó lastig. Ik stond soms met tranen in mijn ogen in de lift als ik hem weer moest afgeven. Ik weet niet of ik dat een eventuele volgende keer weer zo ga doen. Werk en kind gescheiden houden is voor je moederhart misschien beter, denk ik weleens. Olivier kan bij uitzondering tot middernacht bij de crèche blijven. Als Frank en ik beiden moeten werken bij lange debatten of stemmingen, doen ze hem daar in bad en leggen hem in bed. Vindt hij prima. We pikken hem dan slapend op, goud waard! Door de komst van Olivier ben ik me er nog bewuster van dat we een leefbare wereld moeten achterlaten voor onze kinderen. Daar ga ik me voor inzetten met mijn partij Splinter, net als voor jonge ouders. Ik wil gratis kinderopvang, op alle scholen een continuurooster zodat beide ouders kunnen werken en een volwaardig zwangerschapsverlof voor zzp'ers. En Kamerleden, haha.' →

‘Je kunt niet zeggen: Sorry, papadag, ik kom niet’

Jeroen van Wijngaarden (42) is Kamerlid voor de VVD. Als minister Grapperhaus belt en zoon Isaiah (3) is thuis, moet Jeroen de ophangknop van Zoom met zijn leven verdedigen.

‘Mijn vriend en ik zijn co-ouders van Isaiah, een goede vriendin van ons is zijn moeder. Hij is de ene week van woensdag tot maandag bij ons en de andere week van woensdag tot vrijdag. Vrijdag is mijn papadag, dan probeer ik zo weinig mogelijk te werken en er helemaal voor Isaiah te zijn. Maar ja, Kamerwerk gaat altijd door en de politieke realiteit houdt geen rekening met jonge ouders. Ik zat de afgelopen tijd in de parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag en die zittingen waren ook op vrijdag. Dan kun je niet zeggen: “Sorry, ik heb papadag, dus ik kom niet.”

TENZIJ DE MINISTER BELT Mijn vriend, Isaiahs andere vader, is gynaecoloog en dus nog minder flexibel. Gelukkig hebben we goede afspraken met Isaiahs moeder, zij vindt het geen probleem om hem bij dit soort écht belangrijke kwesties op te vangen. Bij alle andere ‘reuze gewichtige’ politieke zaken op mijn papadag vraag ik me altijd af of de zon de volgende dag nog opkomt als ik het werk een dagje laat liggen. Het antwoord is in bijna alle gevallen ‘ja’. Behalve als de minister belt. Onlangs had ik op vrijdag een onverwachte videocall met minister Grapperhaus van Justitie. En tegen de minister zeg je geen nee als het urgent is, ook niet op je papadag. Maar ik had even niet op Isaiah gerekend. Die probeerde uit alle macht het gesprek te beëindigen. Hij riep erdoorheen, ging huilen en wilde steeds op de uitknop drukken. Want de minister praatte met zijn papa, met wie hij net nog aan het spelen was, en dan ook nog eens op zijn iPad. Niet heel relaxed, maar Grapperhaus kon er wel om lachen.

Sowieso is er in de Kamer steeds meer begrip voor ouders met jonge kinderen en het feit dat zij soms onverwachts weg moeten. De tijdsgeest heeft wat dat betreft ook eindelijk in Den Haag zijn werk gedaan. Mijn collega’s van de ondervragingscommissie reageerden collegiaal toen ik een middagzitting moest missen vanwege de twintigwekenecho. In april krijgen we weer een zoon, dus die echo wilde ik niet missen. Door met z’n allen de dag anders in te delen, kon ik gewoon gaan, heel fijn.

HOLLEN OF STILSTAAN Het zal straks, met twee zoons, een nog grotere heksenketel worden, qua werk-privé. Tegelijkertijd moeten we de impact van mijn werk ook niet overdrijven. In de politiek is het hollen of stilstaan, we hebben bijvoorbeeld regelmatig lange recessen waarin ik niet naar Den Haag hoeft en alles op een lager pitje staat. Sowieso ben je als Kamerlid flexibel, rondom de debatten kun je prima je eigen tijd indelen. Ik vind dat mijn gezin soms best een beetje last mag hebben van het feit dat ik in de politiek zit, maar mijn vriend en kinderen mogen er niet onder lijden. Dat hou ik scherp in de gaten. Het is eigenlijk vooral een kwestie van goed agendabeheer: je moet prioriteiten kunnen stellen als Kamerlid, en als je dat kunt, is het helemaal niet zo zwaar. Het is net als het ouderschap eigenlijk, haha.’ ♦

